

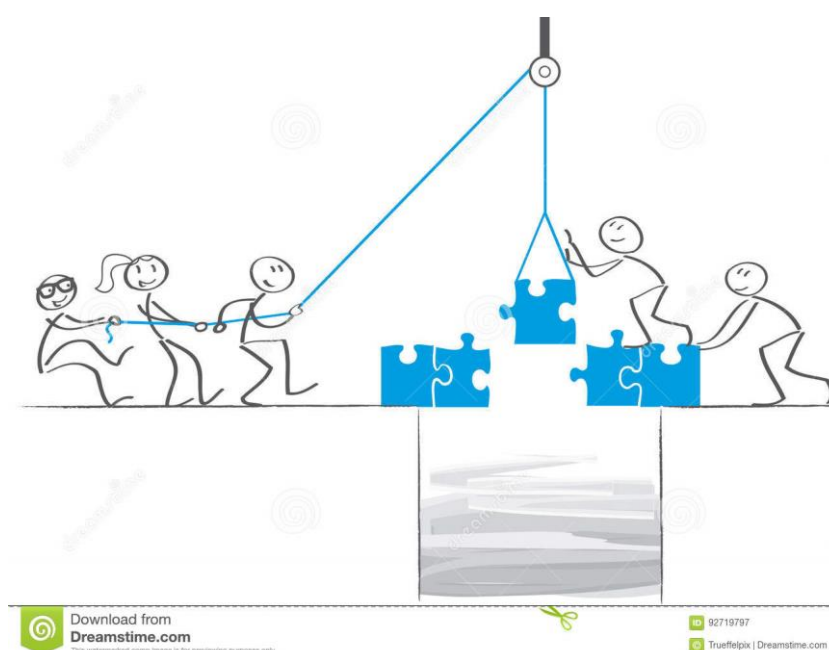
Participatieraad Montfoort

Iedereen doet mee

Op weg naar nieuwe vormen van Inwoner- en cliëntenparticipatie

De brug bouwen terwijl we erop lopen,
Een lerend netwerk met een duidelijk doel

Montfoort, 6 augustus 2019

Participatieraad: Judy Alkema, Jan Verschuur, Sabine Muller, Christine Heeringa
Gemeente: Ruud van der Blij
Stimulansz: Wilma Kuiper

Inleiding

Diverse wetten in het sociale domein verplichten gemeenten inwoner- en cliëntenparticipatie te regelen. Bedoeling daarvan is cliënten en inwoners mee te kunnen laten praten en advies uit te kunnen brengen aan burgemeester en wethouders over de uitvoering van deze wetten en beleid.

In dit document wordt de contour geschetst van de nieuwe vorm en inhoud waarin inwoner- en cliëntparticipatie in het Sociaal Domein binnen de gemeente Montfoort invulling krijgt. De huidige vorm en inhoud – de Participatieraad – wordt door veel betrokkenen als niet toereikend beschouwd. Dat maakt dat dit voorjaar een heroriëntatie heeft plaatsgevonden. Tot het Sociaal Domein worden Jeugd en Gezin, Werk en Inkomen en Zorg en Welzijn gerekend.

Dit document heeft als ondertitel: de brug bouwen terwijl wij erop lopen, een lerend netwerk met een duidelijk doel. Deze ondertitel wijst op de wens om met elkaar in beweging te zijn, gericht op het tijdig inbrengen van het cliëntperspectief op de beleidstafel (het college) en in de besluitvormingsprocessen (de gemeenteraad). Het wijst ook op een weg waarvan we niet precies weten hoe die eruit ziet, een beweging gericht op het doel maar met de openheid om te variëren in vorm en werkwijzen en mede vorm gegeven door hen die zich betrokken voelen rondom het doel en bij willen dragen, op welke wijze dan ook.

Het document is tot stand gekomen op basis van de inbreng van betrokken inwoners, belangenorganisaties in brede zin, het werkveld, ambtenaren Sociaal Domein, de huidige Participatieraadsleden en Stimulansz, verzameld op een werkbijeenkomst van 17 april 2019. Dit heeft geleid tot een eerste houtskool schets die besproken en verder uitgewerkt is in een 2^e werkbijeenkomst op 28 mei 2019. Dit werkdocument is vergezeld van een oplegnotitie basis voor besluitvorming door het college.

Inhoud

Inleiding.....	2
1. Doel	3
2. Werkwijze	3
3. Inhoud en proces	4
4. Vorm.....	4
a. De kerngroep:	4
b. De themagroepen	5
c. De ambassadeurs	5
d. Het Marktpllein (Netwerkbijeenkomst)	6
e. Terreinverkenningen	6
5. Communicatie.....	6
6. Tot slot.....	6

1. Doel

Het doel van inwoner en cliëntparticipatie met betrekking tot het Sociaal Domein in de gemeente Montfoort is:

De mogelijkheid van inwoners en cliënten en/of hun vertegenwoordigers,
om in openheid en op basis van gelijkwaardigheid,
vroegtijdig invloed uit te oefenen,
op beleid en uitvoering van of namens de gemeente,
door het kenbaar maken van ervaringen, meningen en inzichten

2. Werkwijze

Om dit doel te realiseren, willen alle betrokkenen proactief en in dialoog op basis van ervaringen van cliënten meedenken en meepraten over het Sociaal Domein. We voelen ons verbonden met de manier van werken zoals weergegeven in de rechterkolom van de onderstaande tabel. Daarbij behouden wij onze onafhankelijke positie om gevraagd en ongevraagd te adviseren aan college en gemeenteraad. Voor alle onderwerpen die cliënten raken geldt: niet zonder ons, over ons (praten, denken, mening vormen, beslissen).

Van	Naar
Strijd - stemmen	Dialoog – consensus
Reactief	Proactief
Gevraagd advies	Ongevraagd advies
Beleid en beleidsregels	Uitvoering
Nota's en verordeningen	Ervaringen
Afwachtend	Er op af
Wethouders overleg	Cliënten overleg
Formeel	Informeel
Achterbanorganisaties	Betrokken cliënten / burgers
In- en eindspraak	Beginspraak / meedenken
Technisch	Beleving

3. Inhoud en proces

Uit de doelstelling volgt het werk dat gedaan wordt. Dat zou er in inhoud en proces als volgt uit kunnen zien:

- a) Bij het college wordt jaarlijks in het najaar de agenda Sociaal Domein van het komende jaar opgehaald
- b) Bij cliënten en/of ervaringsdeskundigen worden rechtstreeks ervaringen, meningen en inzichten opgehaald. Dat kan gaan over onderwerpen die op de agenda van de gemeente staan maar ook over andere onderwerpen waar mensen in praktijk tegenaan lopen; dit levert een signalenlijst op.
- c) De agenda van het komende jaar en de signalenlijst worden in het najaar besproken op de netwerkbijeenkomst (het marktplein) met alle betrokken inwoners, partners in het sociaal domein, ambtenaren, Adviesraad Sociaal Domein en anderen. Daar wordt gekozen met welke onderwerpen themagroepen aan de slag gaan (2 of 3 thema's per jaar, afhankelijk van de beschikbare belangstelling en tijd).
- d) Deze thema's leiden tot gevraagd of ongevraagd advies aan het college (met afschrift naar de gemeenteraad). Dit advies is vooraf besproken met alle betrokken partijen zonder dat getornd wordt aan de onafhankelijkheid van de adviseurs: zij houden het laatste woord bij verschillen van inzicht.

4. Vorm

**'It's like a very long coffeekbreak,
where you talk about the things that inspire you'**

De inwoner- en cliëntparticipatie wordt vorm gegeven met een vaste kern waaromheen groepen in wisselende samenstelling en onderwerpen gerangschikt zijn. Er wordt gewerkt volgens de principes 'wie er ook komt, het zijn altijd de juiste mensen' en 'wat er ook gebeurt, prima dat het gebeurt' (als er niks gebeurt, dan is dan het).

Er zijn verschillende groepen die bijdragen aan het doel:

a. De kerngroep:

Dat is de Adviesraad Sociaal Domein gemeente Montfoort. Dit is een kerngroep van 7 vaste mensen. Zij blijven voor een periode van vier jaar (met max. 1 keer verlenging) verbonden aan de kerngroep en vormen de vaste ruggengraat in de inwoner- en cliëntparticipatie. Zij zijn verantwoordelijk voor:

- Het bewaken van de procesgang van inwoners en cliëntparticipatie; de aanjagers
- Het initiëren, organiseren of verzorgen van gevraagd en ongevraagd advies
- Het (desgewenst) faciliteren van de themagroepen en ambassadeursgroepen
- Zorgen voor afstemmingsafspraken met wethouder en ambtenaren
- Onderhouden van het netwerk van alle partners met kennis in het sociaal domein (SWOM, Jeugdwerk, Ferm Werk, Vierstroom, huisartsen, caritas, diaconie kerken, voedselbank, vrijwilligersorganisaties, sportcoach, scholen, etc.).

- Laten hun neus zien op allerlei plaatsen (maandelijks SWOM diner, dementiecafé, welzijnsochtenden, doe mee huis, sociaal café etc.).
- Zorgen voor adequate communicatie en PR met alle betrokkenen onder meer via de website, sociale media en de lokale pers

b. De themagroepen

Ieder jaar wordt in de netwerkbijeenkomst van september gesproken over twee lijsten: de agenda van de gemeente van het komende jaar en de signaleringslijst. Met elkaar wordt een keuze gemaakt welke thema's het jaar erna projectmatig opgepakt gaan worden; leidend tot een advies, een film, een fotocollage, een presentatie, een verzameling verhalen, een advies in welke vorm dan ook, dat bijdraagt aan beleid en uitvoering en/of besluitvorming van college of gemeenteraad.

Vervolgens wordt een themagroep samengesteld; een groep van mensen die zich betrokken voelt rond dit onderwerp. Zij gaan inhoudelijk zelfstandig aan de slag. In iedere groep is iemand vanuit de kerngroep betrokken die kennis kan inbrengen en/of kan faciliteren (linking pin).

De themagroep stemt zelf ook inhoudelijk af met wethouder en ambtenaren, samen met de vertegenwoordiger uit de kerngroep. Zij kiest zelf de wijze waarop zij haar informatie gaat verzamelen bij inwoners en cliënten. Dat kan door middel van een enquête zijn, dat kunnen verhalen zijn van individuele inwoners / cliënten / vertegenwoordigers. De uitkomst van dit proces is een advies dat gepresenteerd kan worden in verschillende vormen.

De themagroepen lijken op een projectgroep: er is een onderwerp, er zit een duidelijk afgebakend begin en einde aan in de tijd (circa 5-6 maanden doorlooptijd). Daarna verdwijnt de groep weer. De leden zijn tijdelijk op basis van kennis of belangstelling betrokken in de themagroep en verdelen met elkaar het werk.

c. De ambassadeurs

Sommige mensen hebben eenvoudiger toegang tot bepaalde doelgroepen dan andere mensen. Zij kunnen makkelijker signalen ophalen. Ambassadeurs kunnen alleen werken of in een groepje. Sommige doelgroepen zijn beter in beeld dan andere groepen. Ook zou gekozen kunnen worden met jaarthema's waarbij ervaringen van bepaalde doelgroepen in beeld worden gebracht. In de netwerkbijeenkomst wordt geïnventariseerd wie signalen op kan vangen van de verschillende doelgroepen zoals:

<ul style="list-style-type: none"> • Dagbesteding <ul style="list-style-type: none"> ○ Werk/ participatie ○ Ouderen / mensen met beperking • Mensen met een beperking (op thema toegankelijkheid) • Ouderen (op thema toegankelijkheid) • Statushouders • Starters en ouderen (op thema woningen + doorstroming) 	<ul style="list-style-type: none"> • Jongeren (in kwetsbare positie) 18/27 • Inwoners met Niet Aangeboren Hersenletsel (NAH) • Garantiebannen • Zorgmijders • Bemoeizorg • Huisbezoektraject Linschoten en Montfoort • Mantelzorgers • SW doelgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • Inwoners zonder zorgindicatie of die mensen die nooit bij de huisarts komen • Mensen met dementie • Wonen voor jongeren • Huisvesting voor kwetsbare bewoners + starters • Categorie 3/4 Ferm Werk • Nieuw beschut (kleine groep) • Minima • Kinderen en ouders
--	---	--

d. Het Marktpllein (Netwerkbijeenkomst)

Eén van de themagroepen heeft tot taak om twee keer per jaar een netwerkbijeenkomst te organiseren. Vanuit de gedachte dat iedereen kennis heeft die voor een ander van belang kan zijn, wordt op het Marktpllein kennis gemaakt op twee manieren: betrokkenen leren elkaar beter kennen en daardoor ook beter te vinden en zij maken met elkaar kennis die relevant is voor de beleidstafel of de uitvoerders. Op de bijeenkomst worden:

- Alle betrokkenen bijgepraat over actuele ontwikkelingen
- Wordt bijvoorbeeld een spreker uitgenodigd (kennishouder, wethouder, cliënt)
- Wordt het goede gesprek gefaciliteerd (bijvoorbeeld speeddaten met een netwerkpartner die je niet zo goed kent)
- Stemmen mensen met elkaar af, wisselen informatie uit
- Wordt de voortgang van thema's besproken
- Worden signalen van de ambassadeurs uitgewisseld

e. Terreinverkenningen

Rond bepaalde onderwerpen kunnen eenmalige bijeenkomsten, de zogenaamde terreinverkenningen, uitgevoerd worden. Zo'n onderwerp zou bijvoorbeeld '1 loket' kunnen zijn. Verschillende mensen gaven 17 april aan dat er behoefte is aan 1 loket. In een terreinverkenning onderzoeken betrokkenen met elkaar wat het probleem eigenlijk is, waarvoor dit een oplossing is en hoe dat eruit zou kunnen zien. Onderwerpen voor terreinverkenningen komen omhoog uit het netwerk, de themagroepen, van de ambassadeurs, van de ambtenaren of het werkveld. Kenmerk is dat het oriëntaties zijn. Een terreinverkenning kan desgewenst tot nadere actie leiden. Iedereen kan een terreinverkenning initiëren, het kernteam kan ondersteunen.

5. Communicatie

De Adviesraad Sociaal Domein wil goed zichtbaar zijn binnen de Montfoortse samenleving. Er was al een website en een facebookpagina. Dit kan worden uitgebreid met bijvoorbeeld andere sociale media, regelmatige publicaties in de lokale pers en op de gemeentepagina in de IJsselbode. Daarnaast is het voornemen een maandelijks inloopochtend te organiseren en thema avonden.

Zoals hierboven al geschetst is één van de doelen van de nieuwe werkwijze juist ook om de communicatie tussen de vele verschillende actoren in het sociale domein in Montfoort structureel te verbeteren waardoor signalen uit het domein op tafel van de Adviesraad komen.

6. Tot slot

Dit document is het resultaat van de input in twee goed bezochte bijeenkomsten. Deze versie is het gezamenlijke product van Stimulansz, Adviesraad Sociaal Domein en bijdragen van veel betrokken inwoners en professionals. Na besluitvorming over de werkwijze verwoord in dit document kan de inwoner- en cliëntparticipatie nieuwe stijl van start.

De gemeentelijke verordening Participatieraad wordt opgenomen in de 'omgekeerde verordening voor het sociale domein'. Bij de totstandkoming daarvan wordt bezien of er dan daarnaast nog aanvullende beleidsregels nodig zijn.